

Aan de voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. de Statengriffie

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Motie: Actieve opsporing en bestrijding van de Aziatische hoornaar in de Provincie Zeeland	322544		

Middelburg, 5 september 2023

Geachte voorzitter,

Op 21 april 2023 hebben Provinciale Staten motie 5 aangenomen, ingediend door het lid dhr. Vermeulen (BBB), waarin het college van Gedeputeerde Staten wordt opgedragen meer aandacht te besteden aan de bestrijding van de Aziatische hoornaar. Met deze brief willen wij uw Staten informeren over de stand van zaken voor wat betreft de Aziatische hoornaar in de Provincie Zeeland. Op basis hiervan stellen wij voor deze motie als afgedaan te beschouwen.

De Aziatische hoornaar is een invasieve exoot die in lijn met het exotenbeleid van de Provincie bestreden wordt. PS hebben GS met de motie ten aanzien van deze bestrijding het volgende opgedragen:

- Monitoring, voorlichting, advies, melden, actieve opsporing en bestrijding door een centraal coördinatiepunt in Zeeland te faciliteren;
- Samen te werken met de Zeeuwse gemeentes, belanghebbenden, natuurorganisaties en experts om een gezamenlijke aanpak te realiseren;
- Financiële middelen ter beschikking te stellen om bovenstaande punten te realiseren

Lange termijn:

Voor de Aziatische hoornaar is het van belang dat wij niet alleen nadenken over korte termijn oplossingen, zoals het verwijderen van de nesten. De verspreiding in de afgelopen jaren geeft aan dat er een lange termijn visie zal moeten komen. Bestrijding is volgens de Europese verordening nodig in het belang van de bescherming van de biodiversiteit (denk aan wilde bijen- en wespensoorten). De Aziatische hoornaar is een invasieve exoot, die in Nederland is geclassificeerd als artikel 19. Voorheen was deze wespachtige een artikel 17-soort en dit bracht een uitroepplicht met zich mee. Een artikel 17-soort is een invasieve exoot, die nog niet gevestigd is en daarmee moet ieder individu uitgeroeid worden. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) kon destijds de nesten opsporen en Provincie Zeeland heeft vanaf 2017 aangestuurd op het verwijderen van die nesten.

Sinds 2022 heeft het ministerie van LNV de Aziatische hoornaar, vanwege de actuele verspreiding in de zuidelijke provincies, aangemeld bij de EU als een gevestigde soort, artikel 19. Het aantal is toegenomen en deze soort is niet meer weg te denken uit Nederland. Door deze verandering heeft de provincie nu een beheersplicht in plaats van een uitroeplicht.

Er kan op verschillende manieren invulling worden gegeven aan die beheersplicht, afhankelijk van de lokale situatie. Voor 2023 worden alle gevonden nesten verwijderd met behulp van een gespecialiseerd bestrijdingsbedrijf en een gifvrije methode. De bijbehorende kosten en het resultaat zullen realistisch afgewogen moeten worden. Voor de komende jaren is het van belang te weten dat de Aziatische hoornaar niet volledig zal verdwijnen. Wij zullen er daarom rekening mee moeten houden dat de Aziatische hoornaar deel zal blijven uitmaken van de Zeeuwse natuur.

Beantwoording van de motie:

Sinds het eerste nest in 2017, betaalt de Provincie Zeeland de bestrijding en verwijdering van ieder gemeld en actief nest van de Aziatische hoornaar. Deze meldingen worden gedaan door vrijwilligers/burgers via de website waarneming.nl en worden vervolgens gevalideerd door deskundigen. Uit monitoring van de gegevens van waarneming.nl, de Nationale Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), Kenniscentrum insecten (EIS) en andere Provincies, blijkt dat de verspreiding en het aantal van de Aziatische hoornaar toeneemt. Zowel in Nederland als in Zeeland. Om de effectiviteit van de beheersing te vergroten, is het van belang om de in Zeeland aanwezige nesten actief op te sporen en te bestrijden.

In Zeeland zijn er diverse actieve burgers op eigen initiatief nesten aan het opsporen. Dit wordt gedaan met deskundigheid en een sterk gevoel van urgentie. Deze inzet waarderen wij als GS. Zowel uit uw motie als uit de feedback van de vrijwilligers blijkt er echter behoefte te zijn aan een centraal coördinatiepunt van waaruit de opsporing van nesten verbeterd kan worden.

Op de website van Provincie Zeeland staat informatie over de Aziatische hoornaar en hoe te handelen wanneer een inwoner deze tegenkomt. Verder is er een mogelijkheid om contact op te nemen en vragen te stellen. In overleg met belangengroeperingen zijn de knelpunten in de bestrijding en verschillende technieken naar voren gekomen. In Provincie Brabant en Limburg is er in 2022 een pilot gestart naar het opsporen van nesten met behulp van GPS-zenders. Het definitieve onderzoeksrapport is nog niet openbaar.

Wij zijn daarom in gesprek gegaan met Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ), een stichting met ervaring in het begeleiden van groene vrijwilligers. SLZ begeleidt vrijwilligers bij de opsporing van Aziatische hoornaar nesten. Stichting Landschapsbeheer Zeeland start nu met het project, waarbij vrijwilligers worden getraind in het lokaliseren van nesten van de Aziatische hoornaar volgens de best beschikbare kennis. Dit centrale punt stuurt de vrijwilligers aan om een specifieke melding op te pakken. Vanuit SLZ worden eventuele onkosten vergoed en zijn de vrijwilligers verzekerd.

Het opsporingsproject wordt via verschillende sociale media kanalen gedeeld en vrijwilligers kunnen zich aanmelden. De gevonden nesten worden gemeld en een gespecialiseerd bestrijdingsbedrijf bestrijdt en verwijderd de actieve nesten op deskundig wijze. Er wordt verwacht dat er op deze manier meer nesten gevonden zullen worden en er dus ook meer actieve nesten verwijderd zullen worden.

GS hebben sinds 2022 een werkgroep exotenbeheer opgericht, waarin belanghebbenden, overheden en experts kennis delen en afstemmen over het uit te voeren exotenbeheer in brede zin. Om de urgentie en de ervaring voor specifiek de Aziatische hoornaar beter te evalueren, zijn wij in gesprek met verschillende lokale imkerverenigingen. Invasieve exoten zijn een grensoverschrijdend probleem, daarom is er ook contact met de aangrenzende provincies en Vlaanderen.

Een goede monitoring en jaarlijkse evaluaties zullen uitwijzen of de huidige strategie nog passend is. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van bestrijding en bescherming in zowel Nederland als in het buitenland worden nauw gevolgd.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

drs. M.C.J. Franken, secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.